

เครื่องมือ พัฒนาทักษะ การคิด

THINKING
TOOLS

แนะนำ
ให้อ่าน

THINKING TOOLS

เครื่องมือ
พัฒนาทักษะ
การคิด

เครื่องมือพัฒนากิจกรรมการคิด

ผู้เขียน : ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์บิสคิด

จำนวน 67 หน้า

ราคา 75 บาท

ISBN (E-Book) 978-974-414-431-7

สงวนลิขสิทธิ์โดย : สำนักพิมพ์บิสคิด

จัดทำโดย : สำนักพิมพ์บิสคิด

(ในเครือบริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ต จำกัด)

2387 อาคารรวมทุนพัฒนา

ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ

เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 0-2718-1821 (10 คู่สาย)

e-mail : public@expernetbooks.com

ไม่มีใครแก่เกินไป
ที่จะพัฒนาสมอง
ของตนเอง
และไม่สายไปที่จะ
พัฒนาความคิดใหม่ๆ
บนโลกใบนี้...

บทนำ

สมองนั้นเป็นตัวประมวลและกำหนดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การเคลื่อนไหว การสื่อสาร และการดำรงชีวิตของมนุษย์ สมองมีความสามารถในการปรับตัวที่นำมหัสจรรย์ สมองยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี สารเคมีและโครงสร้างในสมองของมนุษย์นั้นเปลี่ยนแปลง และสร้างการเชื่อมโยงระหว่างเซลล์สมองอยู่เสมอ

สมองนั้นยิ่งถูกใช้ก็จะยิ่งพัฒนาความสามารถมากขึ้น แต่หากคุณไม่ค่อยได้ใช้สมอง เซลล์สมองก็จะค่อยๆ เสื่อมลง การเชื่อมโยงระหว่างเซลล์สมองก็จะน้อยลง จนไม่อาจสร้างเซลล์ใหม่ๆ ขึ้นมา

“แล้วทำไมคุณถึงไม่คิดที่จะใช้
และพัฒนามันให้ดียิ่งขึ้นล่ะ !”

เคล็ดลับที่จะช่วยเพิ่มพลังและพัฒนาทักษะ
การคิดในหนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้คุณลองใช้ได้
ออกกำลัง และดึงเอาศักยภาพของสมองมาใช้ได้อย่าง
เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็น **การกระตุ้นความคิดแบบสุ่ม**
การทำทาสสมมติฐาน และ **การระดมสมองใน**
มุมมอง ที่ทำให้คุณสามารถสร้างความเชื่อมโยงและ
สร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ **การตั้งคำถาม 5 ทำไม**
เพื่อเข้าถึงสาเหตุของปัญหา **เทคนิคหมวกความคิด**
6 ใบ ที่จะช่วยให้คุณพิจารณาการตัดสินใจจากหลาย ๆ
มุม หรือแม้กระทั่ง **เทคนิคหยุดความคิด** ในขณะที่
เราหลงทางอยู่ในความคิดและความกังวล

กระตุ่นความคิดแบบสุ่ม

ลองใช้เทคนิคการเชื่อมโยงรูปแบบความคิดอื่นเข้ากับรูปแบบที่เรามีอยู่แล้ว เราทุกคนรู้ว่าการทำจิตใจให้ว่างนั้นทำให้ความคิดของคุณมีพื้นที่หายใจ แต่กลยุทธ์ที่ตรงข้ามกันก็อาจจะมีประสิทธิภาพก็ได้ แทนที่จะดึงเอาข้อมูลออกจากสมอง ให้คุณใส่ความเชื่อและความคิดแบบสุ่มเข้าไปโจมตีสมองเลย รวมทั้งใส่ข้อมูลที่แตกต่างกันที่คุณรวมเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาเข้าไปด้วย โดยการสร้างความเชื่อมโยงที่โดดเด่นและมุมมองใหม่ๆ ขึ้นมา

กล่องข้อมูล

เมื่อคุณติดอยู่กับปัญหา ให้คุณลองใช้กล่องข้อมูล กล่องนี้เป็นกล่องใส่ของที่คุณสะสม ทั้งวิดีโอ รูปภาพ ความคิด คำพูด บันทึกย่อ ๆ การ์ตูน ภาพวาดเล่น โฆษณาต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งจะเป็นอะไรก็ได้ที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิด ให้คุณเลือกสิ่งของ 2 อย่างขึ้นมาแบบสุ่ม และเชื่อมโยงเข้ากับปัญหา โดยสมมติว่าของเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา เมื่อจับของขึ้นมาแล้ว สิ่งที่คุณต้องทำคือการหาความเชื่อมโยงระหว่างกัน จิตใต้สำนึกของคุณชอบที่จะหาจุดเชื่อมระหว่างสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้ว และเมื่อข้อมูลที่ใส่เข้าไปในนั้นเป็นไปแบบสุ่ม ผลลัพธ์ที่ออกมาก็มักจะสร้างสรรค์สุด ๆ เสมอ

Stumbleupon

Stumbleupon เป็นเว็บไซต์ที่เก็บพฤติกรรมเราว่าเราสนใจอะไรเป็นพิเศษแล้วจะประมวลผลส่งสิ่งที่เราน่าจะสนใจมาให้แบบสุ่ม เพียงแค่คุณคลิกครั้งเดียว คุณก็จะเข้าถึงเนื้อหาที่เข้ากับระบบที่คุณตั้งได้ทันที ช่วยให้คุณค้นหาและแบ่งปันเว็บไซต์ที่ดี ๆ ได้ ดังนั้น

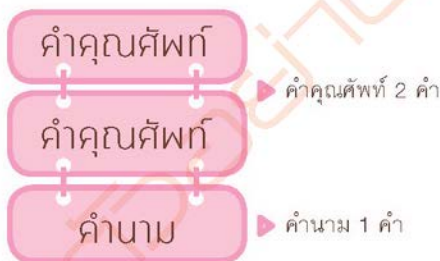
เมื่อไรก็ตามที่คุณคลิกที่ปุ่ม Stumble (ซึ่งคุณสามารถใส่ปุ่มนี้เข้าไปในแถบเครื่องมือของโปรแกรมเปิดเว็บไซต์ได้) คุณก็จะเห็นเนื้อหาที่ระบบสุ่มขึ้นมาให้คุณ หรือสิ่งที่สอดคล้องกับความชอบที่คุณระบุเอาไว้ให้คุณลองเข้าไปสัมผัสมันเพื่อเพิ่มพลังงานให้แก่ความคิดของคุณเอง

ซึ่งข้อมูลที่คุณได้
จะเป็นเว็บไซต์ที่แนะนำ
โดยผู้ใช้อื่นๆ
นั่นหมายความว่า คุณจะได้เห็น
เรื่องที่คุณไม่ได้ตั้งใจเข้าไปดู
ด้วยตัวเอง ดูเพิ่มเติมที่

www.stumbleupon.com

The Directors Bureau Special Projects Idea Generator

ในโปรแกรมนี้จะมีวงล้อ 3 วงที่จะเชื่อมเข้าด้วยกันจาก
การสุ่มคำ 3 คำขึ้นมาจากฐานข้อมูล ซึ่งเป็น

คำที่สุ่มออกมาอาจจะไม่ได้ออกมาแบบสมเหตุสมผล แต่
ถ้าคุณปล่อยให้จิตใจของคุณเปิดรับคำแนะนำขณะที่ใช้
ตัวสุ่มคำนี้ คุณจะประหลาดใจกับผลลัพธ์ที่เกิดจากข้อมูล
นำเข้าที่หลากหลายนี้ โปรแกรมนี้ดาวน์โหลดลงมือถือได้
คุณจะได้สร้างไอเดียระหว่างเดินทาง ดูเพิ่มเติมที่ www.tdbspecialprojects.com

ROSHI

เครื่องกระตุ้นประสาทส่วนตัว

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา งานวิจัยหลายงานมุ่งวิจัยไปยังเครื่องมือคลื่นแอลฟาที่สามารถเปลี่ยนคลื่นสมองของคุณได้ ขึ้นที่โด่งดังและมีข้อโต้แย้งมากที่สุดคือ ROSHI (pRoshi) สร้างโดยซัคส์ เดวิส โดยคอมพิวเตอร์จะถูกใช้ในการติดตามกิจกรรมทางสมองของผู้ใช้ที่ละจังหวะ ๆ ข้อมูลทางคลื่นสมองที่โดดเด่นจะ

“ ย้อนกลับ ”

ไปยังผู้ใช้

ผ่านการใช้แว่นตาที่ฉายแสงสี

เครื่องมือนี้จะกระตุ้นระบบประสาทตา ซึ่ง
เลียนแบบการสื่อสารภายในสมอง หลอก
สมองให้คิดว่ากำลังได้รับข้อมูลอยู่ เดวิส
กล่าวว่าเครื่องมือนี้จะส่งผลต่อสมองโดยการ
สร้างคลื่นสมองให้คล้ายกับคลื่นสมองของ
นักบวชนิกายเซน คุณสามารถเป็นเจ้าของ
เครื่อง pRoshi ได้ในราคา 1,950 ดอลลาร์
สหรัฐ ดูเพิ่มเติมที่ www.roshi.com

ทำท่ายสมมติฐาน

การทำท่ายสมมติฐาน คือ วิธีการที่ดีที่สุดวิธีการหนึ่งที่จะสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งประดิษฐ์ การค้นพบครั้งยิ่งใหญ่ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ที่ก้าวกระโดดของมวลมนุษยต่างเกิดจากคนที่พร้อมจะทำท่ายความเชื่อ ข้อสมมติฐานที่จำกัด และที่สำคัญกว่านั้นคือ ทำท่ายยุคสมัย

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ทำให้พื้นฐานความคิดทางฟิสิกส์สั่นสะเทือนด้วยทฤษฎีสัมพันธภาพ และเขายังใช้ความกล้าและเขาวนปัญญาท้าทายกฎแรงโน้มถ่วงของนิวตันที่ไม่มีใครสงสัยมาเป็นเวลามากกว่า 200 ปี ส่วนมารี คูรี ผู้ค้นพบกัมมันตภาพรังสี คือผู้หญิงชาวยุโรปคนแรกที่จบปริญญาเอกในสาขาวิทยาศาสตร์ และได้รับรางวัลโนเบล มารี คูรีได้เปิดประตูแห่งวิทยาศาสตร์ให้กับผู้หญิงทั่วโลกด้วยการท้าทายความอคติทางเพศ ส่วนในยุค 70 บิล เกตส์ได้ทำให้พวกที่มีงานอดิเรกเป็นคอมพิวเตอร์ตื่นตะลึง ด้วยการอ้างสิทธิถือครองการตลาดคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ส่วนยูเซน โบลต์ กลายเป็นผู้ชายที่วิ่งเร็วที่สุดในโลก ด้วยการท้าทายความคิดที่ว่านักวิ่งระยะสั้นนั้นต้องเป็นคนรูปร่างกะทัดรัด หากมีกล้ามเนื้อและตัวสูงจะเป็นข้อเสียเมื่อต้องวิ่งเร็วเป็นจรวดเช่นนี้

แบบฝึกหัดการคิดแนวข้าง

นี่คือแบบฝึกหัดการคิดแนวข้าง โดยคำตอบนั้น
แสนง่าย แต่ในแต่ละข้อจะมีสิ่งที่เราชอบตั้งสมมติฐาน
ไปเองอย่างหนึ่งคอยกั้นไม่ให้คนส่วนใหญ่หาคำตอบเจอ

ชายคนหนึ่งและลูกชายของเขาประสบอุบัติเหตุ
ทางรถยนต์ร้ายแรง ผู้เป็นพ่อเสียชีวิตทันที
แต่ลูกชายถูกนำตัวส่งเข้าแผนกอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉิน เมื่อไปถึงศัลยแพทย์พูดว่า

“ฉันผ่าตัดเด็กคนนี้ไม่ได้
เด็กคนนี้เป็นลูกชายของฉัน !”

หมายความว่าอย่างไร

ศัลยแพทย์เป็นแม่ของเด็กคนนั้น

2

ผู้หญิงคนหนึ่งให้กำเนิดเด็กชาย 2 คน
ในชั่วโมงเดียวกัน วันเดียวกัน และปี
เดียวกัน แต่พวกเขาไม่ได้เป็นแฝด 2
ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

พวกเขาเป็นเด็ก 2 คน
ในบรรดาแฝด 3

ผู้ชายคนหนึ่งแต่งชุดดำทั้งตัว กางเกง
เสื้อเชิ้ต รองเท้า ถุงเท้า เสื้อโค้ท และ
ถุงมือสีดำ เขากำลังเดินไปตามถนนที่
ไม่มีไฟ รถสีดำแล่นตรงมาที่ชายคนนั้น
โดยที่ไม่ได้เปิดไฟ แต่รถยังหยุดได้ทัน
ท่วงที เป็นไปได้ได้อย่างไร

เรื่องนี้เกิดขึ้นตอนกลางวัน

3

คิดมุมกลับ

เทคนิคคิดมุมกลับ คือ การคิดถึงปัญหาในมุมกลับเพื่อหาทางแก้ ซึ่งมีความคล้ายกับการระดมสมองในมุมกลับ (ดูหน้า 19) ตัวอย่างที่แสนคลาสสิกที่พูดถึงกันบ่อยๆ ของการคิดเช่นนี้ คือ นักนวัตกรรมรถยนต์อย่างเฮนรี ฟอร์ดเอาชนะ

ความคิดแบบเดิมๆ ที่เฝ้าคิดหาหนทางให้คนงานหยิบอะไหล่ได้เร็วที่สุด และเมื่อเขาคิดมุมกลับ วิธีแก้ปัญหามองของเขาได้ปฏิบัติกระบวนการผลิตไปเลย ด้วยการคิดหาวิธีการที่จะส่งอะไหล่ให้คนงานได้เร็วขึ้นแทน

ขุดค้นราก

“การตั้งคำถาม
กับสิ่งเดิม ๆ
คือวิธีการที่ดี
ในทุก ๆ เรื่อง”

เบอร์ทรานด์ รัสเซลล์

ครั้งหน้าเมื่อคุณต้องแก้ปัญหาในชีวิตของคุณ
ให้เขียนข้อสมมติฐานของคุณทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องนี้
และพิจารณาสิ่งที่คุณเขียนไป คุณมักปล่อยให้
ตัวเองปิดกั้นตัวเองอยู่บ่อยครั้ง เพราะการคิดไป
ล่วงหน้าและการตั้งสมมติฐานจะคอยกั้นคุณไม่ให้
มองเห็นหนทางข้างหน้า

THINKING TOOLS